

REFORMA DAŇOVÉHO SYSTÉMU

Klikatá cesta k jednoduchosti

Česká vláda připravuje zcela revoluční novinku v oblasti daňového systému. Základ pro daň z příjmů fyzických osob by měl být sjednocen s vyměřovacími základy pro sociální a zdravotní pojištění. Odvody daně i pojistného by pak směřovaly pouze na jedno inkasní místo, vyplňoval by se jen jeden tiskopis.

Ministerstvo financí si od projektu slibuje výrazné zjednodušení daňových propočtů. Lidé by se nemuseli trápit se třemi rozdílnými formuláři jako doposud (daňové přiznání a přehledy odvodů na sociální a zdravotní pojištění), stačilo by jedno přiznání a veškeré povinné platby by se hradily na jeden účet.

PROGRAMOVÁ TRVALKA

Celá myšlenka je ale zatím pouze ve stadiu zrodu. Momentálně vedle sebe existují tři systémy odvodů, které se liší v řadě zásadních věcí. Rozdílů jsou především v okruhu osob, které jsou povinny odvody platit, a v definici základů, z nichž se daň či pojistné počítají. Tyto základní stavební kameny všech tří systémů čeká harmonizace, přičemž dopady na čistý příjem daňových poplatníků by měly být minimální.

Jednotným tiskopisem a jediným inkasním místem však výčet pozitivních efektů zamýšlené reformy nekončí. Nová koncepce by měla přinést i sjednocení termínů pro placení odvodů a zefektivnění komunikace s úředníky. Místo tří kontrol by chodila kontrola jediná. Dlužno dodat, že ani stát by na tom neměl prodělat – státní rozpočet zásadně ušetří na administrativních nákladech a kontroly daňových poplatníků (a tím i výběr daní a ostatních odvodů) by mohly být výrazně efektivnější.

Nejde ovšem o takovou novinku, jak by se mohlo zdát. Zjednodušení daňového systému je evergreenem v politických programech všech velkých stran, liší se pouze v konkrétních představách. Současná snaha ministra financí Miroslava Kalouska o komplexní reformu daňového systému však dává jistou naději, že by se předvolební proklamace mohly stát realitou a my se

možná skutečně dočkáme zjednodušení daňového systému.

OTAZNÍKY NAD PAUŠÁLY

Diskuse ohledně změny daňového systému se neomezuje pouze na otázku jeho zjednodušení. Spory vyvolává i míra daňového zatížení podnikatelů oproti zaměstnancům. Přestože odbo-ry už dlouho volají po vyšším zdanění podnikatelů, kteří ve srovnání se zaměstnanci ze svých příjmů odvádějí do státního rozpočtu o mnoho méně na pojistném, velké strany jsou proti. U živnostníků jsou totiž nižší odvody pojistného vyváženy řadou jiných faktorů. Pojistné si nemohou odečíst od základu daně, což zvyšuje jejich daňové zatížení, obvykle jim vzniká nárok na nižší důchod než zaměstnancům, nemluvě o nemocenských dávkách, které jsou buď nesrovnatelně nižší, nebo v určitých situacích žádné. Naproti tomu zaměstnanci jsou ze strany zaměstnavatelů pod jakýmsi ochrannými křídly (mají například nárok na odstupné v případě výpovědi). Podnikatelé nejen že si musí zajistit práci jako takovou a nesou podnikatelské riziko, ale v případě krachu jsou okamžitě bez příjmů. Nelze pominout ani fakt, že vytvářejí pracovní místa pro jiné.

LUBOMÍR POMPL
daňový poradce, Schaffer & Partner

Eventuální snižování takzvaných výdajových paušálů zatím zůstává otevřené, podle aktuálních informací by jejich dosavadní výše mohla být prozatím zachována. Sazby daní z příjmů jsou zatím předmětem největších diskusí. Čím více nalevo politického spektra, tím větší je tlak na zvyšování jejich sazeb, a to především u lidí s vyššími příjmy. Současný trend také spěje k minimalizaci výjimek v daňovém systému, na řadu by tedy mělo přijít např. zrušení odpočtu úroků u hypoték a u úvěrů ze stavebního spoření.

Můžeme se tedy nechat lákat myšlenkou, že už nebudeme chodit na finanční úřad, pak na správu sociálního zabezpečení a nakonec do zdravotní pojišťovny, ale že budeme mít jediného správce, který bude zabezpečovat veškerou naši agendu týkající se správy a platby daní, cel, sociálního a zdravotního pojištění? Budeme klienty státu, obdobně jako jsme například zákazníky bank, a daňový formulář bude pouze jeden a bude jednoduchý a přehledný? I s velkou dávkou fantazie a s maximálně přimhouřenými očima to zní jako příliš velká utopie. Nechme se však překvapit. ■